

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ЗОЛОЧІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗТВЕРДЖУЮ
Виконуючи обов'язки директора
«Золочівський фаховий коледж
Національного університету
«Львівська політехніка»
Я.С. Жулин
«__» _____ 2021 р.

ПРОГРАМА

фахових вступних випробувань

для вступу на основі освітньо-кваліфікаційного рівня

«кваліфікований робітник»

для здобуття освітньо-професійного ступеня

«фаховий молодший бакалавр»

за спеціальностями

076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»,

071 «Облік і оподаткування»

Укладачі:

Продан Марія Олександрівна ,викладач економічних дисциплін «Золочівського фахового коледжу Національного університету „Львівська політехніка”.

Панчишин Володимир Григорович ,к.е.н, доцент «Золочівського фахового коледжу Національного університету „Львівська політехніка”.

Яворська Ірина Павлівна,викладач економічних дисциплін «Золочівського фахового коледжу Національного університету „Львівська політехніка”.

Програму фахових вступних випробувань для вступу на основі освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії соціально - економічних дисциплін «Золочівського фахового коледжу Національного університету „Львівська політехніка”

Протокол №___ від „___” _____ 2021 р.

Голова ЦК _____ Продан М.О.

Програму фахових вступних випробувань розглянуто та затверджено на засіданні приймальної комісії «Золочівського фахового коледжу Національного університету „Львівська політехніка”

Протокол №___ від „___” _____ 2021р.

Відповідальний секретар
приймальної комісії _____ Болюбаш Н. П.

ЗМІСТ

Вступ	3
1. Опис основних розділів та їх короткий зміст	5
1.1. Дисципліна «Економіка підприємства»	5
1.2. Дисципліна «Комерційна діяльність»	8
1.2.1. Теоретичні основи товарознавства	8
1.2.2. Товарознавство продовольчих товарів	9
1.2.3. Товарознавство непродовольчих товарів	11
2. Орієнтований перелік питань для фахового вступного випробування	15
2.1. Дисципліна «Економіка підприємства»	15
2.2. Дисципліна «Комерційна діяльність»	16
3. Структура завдання для фахового вступного випробування	18
Критерії оцінювання	35
Список використаних джерел	36

ВСТУП

Швидкий розвиток ринкових відносин, зміни в інституціональній структурі економіки України створили нове середовище для здійснення комерційних зусиль сучасних підприємств, які діють як у виробничій, так і у невиробничій сферах. Відокремлений структурний підрозділ «Золочівський фаховий коледж Національного університету «Львівська політехніка» здійснює підготовку фахівців в області підприємництво, торгівля та біржова діяльність, проводить роботу щодо залучення кваліфікованих робітників на ступеневе навчання в цьому напрямку. Кваліфікований робітник - це освітньо-кваліфікаційний рівень робітника, який на основі повної або базової загальної середньої освіти здобув спеціальні уміння та знання, має відповідний досвід їх застосування для вирішення професійних завдань у певній галузі господарства.

Відокремлений структурний підрозділ «Золочівський фаховий коледж Національного університету «Львівська політехніка» має право прийняти на другий курс (з нормативним терміном навчання) на вакантні місця осіб, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень кваліфікованого робітника для здобуття ними освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст». Абітурієнти повинні мати повну загальну середню освіту та здібності щодо оволодіння знаннями, уміннями і навичками в області природничо-наукової, загальноекономічної, професійної та практичної підготовки. Зарахування проводиться за результатами фахових вступних випробувань.

Мета вступного випробування зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» на освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст» – визначення рівня підготовленості вступників, які бажають навчатися у Відокремленому структурному підрозділі «Золочівський фаховий коледж Національного університету «Львівська політехніка», виявлення їх реальних знань, умінь і навичок як кваліфікованих робітників.

Завданнями комплексного вступного випробування є:

- перевірка розуміння абітурієнтом програмного матеріалу профільних дисциплін загальноєкономічної та професійної підготовки;
- оцінювання здатності абітурієнта до творчого використання набутих знань;
- аналіз уміння абітурієнта сформулювати своє ставлення до конкретних проблем комерційної діяльності організацій в умовах ринку.

До програми фахового вступного випробування включено навчальний матеріал нормативних дисциплін: циклу природничо-наукової та загальноєкономічної підготовки - «Економіка підприємства» та циклу професійної підготовки молодшого спеціаліста - «Комерційна діяльність». Вибір саме цих дисциплін дозволяє комплексно оцінити рівень теоретичної і практичної підготовки вступників, визначити ступінь орієнтації в реальному комерційному середовищі та засвоєння ними основних професійних навичок, необхідних для продовження навчання на рівні молодшого спеціаліста.

У кожному варіанті фахового вступного випробування поєднуються теоретичні питання у вигляді різних типів тестових завдань та матеріал практичного характеру.

Порядок проведення та терміни фахового випробування визначаються відбірковою приймальною комісією Відокремленого структурного підрозділу «Золочівський фаховий коледж Національного університету «Львівська політехніка».

1. ОПИС ОСНОВНИХ РОЗДІЛІВ ТА ЇХ КОРОТКИЙ ЗМІСТ

1.1. Дисципліна «Економіка підприємства»

1.1.1. Підприємство в системі економічних відносин

Підприємство як суб'єкт ринкових відносин, функціонально-правовий статус його діяльності. Класифікація підприємств, організаційно-економічні особливості їх функціонування.

Інтеграційні форми підприємств та організацій. Форми добровільного й інституційного об'єднання підприємств та організацій. Мета їх створення, особливість та ефективність діяльності.

Зовнішнє середовище функціонування підприємств: макросередовище та мікросередовище. Поняття й загальна характеристика ринкового середовища функціонування підприємств. Сутність, функції і типи сучасного ринку. Загальні принципи та етичні норми поведінки суб'єктів господарювання на ринку.

1.1.2. Основні засоби промислового підприємства

Основний капітал підприємства. Поняття та склад основних засобів підприємства. Класифікація основних засобів підприємства.

Оцінка основних засобів. Первісна, відновлювальна, залишкова, переоцінена, ліквідаційна вартість основних засобів. Індксація вартості основних засобів підприємства.

Знос та відтворення основних засобів виробничого підприємства. Амортизація основних засобів, методи нарахування амортизації.

Оцінка доцільності витрат на періодичний ремонт, модернізацію й заміну виробничого устаткування. Розширене відтворення основних фондів їх технічним переозброєнням, реконструкцією, розширенням і новим будівництвом.

Показники стану та ефективності використання основних засобів промислового підприємства. Завдання управління основними засобами підприємства та шляхи їх розв'язання.

1.1.3. Виробничі фонди промислового підприємства

Сутність та види виробничої потужності промислового підприємства. Фактори, що визначають рівень виробничої потужності підприємства. Методичні принципи розрахунку рівня виробничої потужності промислового підприємства.

1.1.4. Нематеріальні ресурси та активи підприємства

Поняття та види нематеріальних ресурсів підприємства, їх вплив на конкурентоспроможність продукції на ринку. Характеристика об'єктів промислової власності. Інформаційні технології та програмні продукти. Інші нематеріальні ресурси («ноу-хау», раціоналізаторські пропозиції, найменування місця походження товару, гудвіл фірми).

Нематеріальні активи як юридичне оформлені права виключного користування об'єктами промислової та інтелектуальної власності. Вартісна оцінка й строки зношування (старіння) нематеріальних активів.

1.1.5. Обігові кошти підприємства

Обіговий капітал підприємства: його сутність та склад. Сутнісна характеристика обігових коштів як сукупності поточних витрат фінансових коштів. Відокремлення обігових коштів, що обслуговують сферу виробництва й сферу обігу. Нормовані й ненормовані обігові кошти. Функціональна та елементна структура обігових коштів, її динаміка на підприємствах різних галузей економіки. Джерела формування обігових коштів підприємства.

Призначення нормування (розрахунку нормативів) обігових коштів. Методи розрахунку нормативів обігових коштів (аналітичний, коефіцієнтний, прямого рахунку). Обчислення нормативів обігових коштів в окремих їхніх елементах (виробничих запасах, незавершеному виробництві, витратах майбутніх періодів, залишках готової продукції). Визначення сукупного нормативу обігових коштів підприємства.

Основні показники рівня ефективності використання обігових коштів: коефіцієнти оборотності й завантаження, тривалість одного обороту, рентабельність (методика їх розрахунку). Шляхи підвищення ефективності використання обігових коштів (оптимізація запасів ресурсів і незавершеного виробництва, скорочення тривалості виробничого циклу, поліпшення організації матеріально-технічного забезпечення, прискорення реалізації виробленої продукції).

Проблеми нестачі обігових коштів і поновлення їхньої величини до нормативного рівня за умови кризової ситуації на підприємстві. Управління дебіторською заборгованістю та грошовими коштами промислового підприємства.

1.1.6. Виробництво, якість та конкурентоспроможність продукції

Загальна сутнісна характеристика продукції промислового підприємства, її класифікація та вимірники обсягу. Номенклатура, асортимент продукції. Валова, товарна, чиста та реалізована продукція. Вплив маркетингової діяльності на формування програми випуску продукції ринку. Особливості визначення ринкового попиту на окремі види продукції. Схема формування виробничої програми підприємства.

Якість продукції як економічна категорія. Показники і методи оцінки якості продукції. Поняття і визначення рівня конкурентоспроможності продукції вітчизняних підприємств на ринку. Вплив підвищення якості продукції на економіку та імідж підприємства. Технічні, організаційні та соціальні заходи для підвищення якості та конкурентоспроможності продукції вітчизняних товаровиробників.

1.1.7. Трудові ресурси підприємства

Поняття персоналу в контексті економічних понять трудових ресурсів, кадрів, трудового потенціалу. Категорії персоналу підприємства (керівники, спеціалісти, службовці, робітники). Поділ персоналу за професіями і кваліфікацією. Особливості структури персоналу різних підприємств та організацій різних типів, розмірів та форм власності. Показники використання

персоналу. Визначення чисельності окремих категорій працівників. Розрахунок чисельності робітників-відрядників. Розрахунок чисельності робітників-погодинників, інших категорій працюючих.

Продуктивність праці як економічна категорія. Методичні підходи до розрахунку продуктивності праці на виробничих підприємствах. Чинники зростання продуктивності праці. Динаміка продуктивності праці на підприємствах різних галузей. Наявні резерви зростання продуктивності праці та заходи для їх використання в сучасних умовах господарювання. Розрахунки можливого зростання продуктивності праці за рахунок дії окремих чинників.

Мотивація як процес стимулювання людей до ефективної трудової діяльності. Аналіз формування та використання персоналу підприємства.

1.1.8. Витрати промислового підприємства

Поточні витрати як комплексний економічний показник. Включення поточних витрат до собівартості продукції. Класифікація витрат за окремими ознаками (ступенем однорідності, призначенням та місцем виникнення, зв'язком з обсягом виробництва, способом обчислення на одиницю продукції). Структура поточних витрат за окремими групами первинних елементів на підприємствах різних галузей та тенденція її зміни з часом.

Зміст обчислення кошторису виробництва. Розрахунки кошторису виробництва за окремими економічними елементами. Порядок розробки кошторису виробництва залежно від стадії й форми прогнозування, наявності інформації, розміру підприємства. Загальний рівень поточних витрат на виробництво валової, товарної й реалізованої продукції.

Калькулювання та його місце в економічних розрахунках. Об'єкти калькулювання й калькуляційні одиниці. Типова номенклатура калькуляційних статей витрат для більшості підприємств різних галузей.

Групи чинників (способів) зниження поточних витрат у розрахунку на одиницю продукції: підвищення технічного рівня виробництва; вдосконалення організації виробництва, праці й управління; збільшення обсягу виробництва та підвищення якості продукції.

1.1.9. Результативність діяльності підприємства

Прибуток і дохід як основні показники фінансових результатів діяльності підприємства. Прибутковість і дохідність: їх сутність та різниця між ними. Джерела формування загальної величини прибутку (доходу) підприємства. Типова схема використання прибутку (доходу) підприємства. Рівень прибутковості підприємств різних галузей економіки в Україні.

Рентабельність як відносний показник ефективності діяльності підприємства. Загальна характеристика рентабельності застосованих (інвестованих) ресурсів. Обчислення рентабельності виробничих фондів (виробництва); сукупних активів; власного (акціонерного) капіталу. Рентабельність певного обсягу продукції та окремих виробів. Динаміка і способи підвищення рівня рентабельності на підприємствах різних галузей економіки України.

Класифікація чинників зростання ефективності виробництва за певними

ознаками: видами витрат і ресурсів (джерелами зростання); напрямками розвитку й удосконалення виробництва; місцем реалізації в системі управління виробництвом. Розподіл внутрішніх чинників на так звані тверді (технологія, устаткування, матеріали та енергія, виробни) і м'які (організація й системи, працівники, методи роботи, стиль управління). Зовнішні чинники зростання ефективності виробництва (державна економічна й соціальна політика, інституційні механізми, інфраструктура, структурні зміни в суспільстві та економіці).

1.2. Дисципліна «Комерційна діяльність»

1.2.1. Теоретичні основи товарознавства

Предмет, методологія і завдання товарознавства. Предмет і методи товарознавства. Основні категорії та зміст товарознавства. Місце товарознавства в системі наукових знань. Завдання сучасного товарознавства.

Теоретичні основи формування потреб і споживання товарів. Категорія «потреби». Характеристика потреб. Класифікація потреб. Чинники формування потреб. Суспільні потреби в товарах. Основи раціонального споживання товарів. Типологія споживачів та сегментація ринку товарів.

Споживчі властивості товарів. Загальна характеристика споживчих властивостей товарів. Номенклатура споживчих властивостей і показників. Вибір номенклатури споживчих властивостей.

Роль стандартизації в розвитку народного господарства країни. Основні терміни і визначення в галузі стандартизації: фактична стандартизація, офіційна стандартизація, мета та види стандартизації, об'єкти стандартизації. Закон України «Про стандартизацію», «Про захист прав споживачів», «Про якість та безпеку харчових продуктів».

Якість товарів. Оцінка якості товарів. Сутність категорії «якість». Рівень якості товарів. Основні фактори, що визначають якість товарів. Показники якості. Категорія «доброякісність», сорти товарів. Дефекти товарів. Види дефектів. Якість товару і конкурентоспроможність. Системи управління якістю. Методи оцінки якості та їх групування. Методи з використанням об'єктивних способів вимірювання. Методи з використанням евристичних способів оцінки. Статистичні методи оцінки показників якості. Оцінка рівня якості товарів. Методи оцінки рівня якості. Контроль якості товарів.

Зберігання товарів. Зміна якості товарів під час зберігання. Процеси, що відбуваються в товарах при зберіганні: фізичні, фізико-хімічні, біохімічні, мікробіологічні. Фактори, що сприяють збереженню якості товарів. Умови зберігання товарів. Терміни придатності та експлуатації товарів. Фактори, що викликають зміни якості товарів. Товарні втрати. Методи зберігання товарів. Тара та пакувальні матеріали.

Класифікація товарів. Сутність, мета, значення класифікації. Системи класифікації товарів. Методи класифікації товарів. Ієрархічний метод класифікації. Фасетний метод класифікації. Особливості класифікації

продовольчих товарів. Особливості класифікації непродовольчих товарів. Артикули і преїскурантні номери товарів.

Кодування товарів. Сутність та цілі кодування товарів. Правила і методи кодування товарів. Код, структура коду. Класифікатор товарів. Систематичний товарний словник. Алфавітний товарний словник. Номенклатура товарів народного споживання. Штрихове кодування товарів у ринкових умовах. Структура штрихових кодів.

Асортимент товарів. Основні поняття про асортимент, товарну номенклатуру. Промисловий асортимент. Торговий асортимент. Властивості асортименту. Види асортименту: простий, складний, груповий, розгорнутий, змішаний, раціональний, оптимальний.

Інформаційне забезпечення та маркування товарів. Інформація про товар. Рівні інформаційних комунікацій. Засоби і форми товарної інформації. Види інформації про товар: основоположна, комерційна, споживча. Вимоги до інформації про товар: достовірність, доступність, достатність. Маркування товарів. Загальні та специфічні вимоги до маркування товарів.

1.2.2. Товарознавство продовольчих товарів

Зерноборошняні товари. Крупи. Споживчі властивості круп. Класифікація та асортимент круп. Структурна технологічна схема виробництва круп. Вимоги до якості круп. Правила приймання, відбору середніх проб, оцінка якості круп.

Борошно. Макаронні вироби. Класифікація та асортимент борошна. Показники якості борошна. Виробництво макаронних виробів. Класифікація макаронних виробів. Показники якості макаронних виробів. Правила приймання, відбору середніх проб, оцінка якості борошна, макаронних виробів.

Хлібобулочні вироби. Класифікація та асортимент хлібобулочних виробів. Формування якості хліба в процесі виробництва. Оцінка якості, дефекти хлібобулочних виробів.

Плодоовочеві товари. Загальна характеристика плодоовочевої продукції. Хімічний склад плодів (фруктів) та овочів. Харчова цінність плодів та овочів. Фізичні властивості плодів та овочів. Стандартизація плодів та овочів. Оцінка якості.

Свіжі фрукти та овочі. Класифікація свіжих фруктів. Насіннячкові плоди. Кісточкові плоди. Ягоди. Горіхоплідні. Субтропічні та тропічні плоди. Класифікація свіжих овочів. Вегетативні овочі. Бульбоплідні, коренеплідні, капустяні, цибулинні, салатно-шпинатні, десертні овочі. Плодові овочі. Гарбузові, томатні, бобові, зернові овочі.

Смакові товари. Загальна характеристика смакових товарів. Класифікація смакових товарів. Хімічний склад смакових товарів.

Чай, кава. Загальні споживчі властивості чаю та чайних напоїв. Хімічний склад чайної рослини. Класифікація та асортимент чаю. Товарознавчо-технологічна характеристика чаю. Хімічні складові кави. Класифікація та асортимент кави. Товарознавчо-технологічна характеристика кави. Показники якості чаю, кави.

Прянощі, приправи. Споживчі властивості, хімічний склад прянощів. Класифікація прянощів.

Кондитерські товари. Крохмаль, цукор, мед. Крохмаль та крохмалепродукти: властивості, використання. Цукор: значення у харчуванні людини. Сировина і основні технологічні процеси виробництва цукру. Показники якості цукру. Споживчі властивості меду. Класифікація, асортимент, вимоги до якості меду. Фальсифікація меду.

Фруктово-ягідні кондитерські вироби. Класифікація фруктово-ягідних виробів.

Какао-продукти. Споживчі властивості какао-продуктів. Шоколад та шоколадні вироби. Вимоги до якості шоколаду. Какао-порошок. Пакування та зберігання шоколаду та какао-порошку.

Цукристі кондитерські вироби. Класифікація цукристих кондитерських виробів. Вимоги до якості, дефекти цукристих кондитерських виробів.

Борошністі кондитерські вироби. Класифікація борошністих кондитерських виробів. Печиво. Галети. Пряники. Вафлі. Тістечка і торти.

Інші види фруктово-ягідних виробів: кекси, рулети. Вимоги до якості, правила приймання, зберігання.

Молоко та молочні товари. Молоко. Склад та споживчі властивості молока. Фізико-хімічні властивості молока. Асортимент питного молока. Органолептичні, фізико-хімічні, мікробіологічні показники якості пастеризованого молока. Вимоги до якості молока.

Вершки, молочні консерви. Споживчі переваги концентрованих молочних продуктів. Сухі молочні продукти дитячого харчування. Вимоги до якості вершків, молочних консервів.

Масло вершкове. Класифікація, асортимент вершкового масла. Фасування, транспортування та зберігання вершкового масла.

Кисломолочні продукти. Загальна характеристика, класифікація кисломолочних продуктів.

Сичужні сири. Споживчі властивості сирів. Класифікація сиру. Особливості технології та якості сирів. Товарознавчо-технологічна характеристика натуральних сичужних та перероблених сирів. Показники якості сичужних сирів. Експертиза сичужних сирів.

М'ясо та м'ясні товари. Товарознавча характеристика м'яса. Класифікація м'яса. Маркування м'яса. Вимоги до розрубання туш забійних тварин. Оцінка якості м'яса. Показники якості м'яса. Транспортування і зберігання м'яса. Контроль якості м'яса та м'ясних продуктів. М'ясо хворих тварин. Види псування м'яса.

М'ясні напівфабрикати. М'ясні кулінарні вироби.

Ковбасні вироби. Харчова цінність ковбасних виробів. Класифікація ковбасних виробів. Асортимент ковбасних виробів. Варені ковбасні вироби. Запечені ковбасні вироби. Напівкопчені ковбаси. Копчені ковбаси. Сиров'ялені ковбаси. Вимоги до якості ковбасних виробів. Перевезення і зберігання ковбасних виробів.

Субпродукти. М'ясні копченості.

Риба та рибні товари. Класифікація промислових риб. Морфологічний склад м'яса риб. Хімічний склад та харчова цінність м'яса риб.

Жива, охолоджена, морожена риба. Вимоги до якості живої товарної риби. Захворювання риби. Асортимент охолодженої риби. Умови та терміни зберігання охолодженої риби. Схема виробництва мороженої риби. Показники якості та дефекти мороженої риби.

Солена риба, в'ялена риба, копчена риба, баликові вироби. Способи засолювання та маринування риби. Асортимент, вимоги до якості солоної та маринованої риби. Способи копчення риби. Асортимент копчених рибних продуктів. Вимоги до якості копчених рибних товарів.

Рибні консерви і презерви. Загальна характеристика рибних консервів. Натуральні рибні консерви. Закусочні рибні консерви.

1.2.3. Товарознавство непродовольчих товарів

Товари із пластмас. Визначення пластмас. Класифікація і характеристика основних видів полімерів і пластмас на їх основі, які застосовуються у виробництві побутових товарів. Класифікація і характеристика асортименту товарів із пластмас.

Товари побутової хімії. Визначення хімічних побутових товарів та їх роль у побуті. Класифікація товарів побутової хімії.

Клеючі засоби. Класифікація клеїв. Асортимент клеїв.

Лакофарбові товари. Класифікація, характеристика.

Мийні засоби. Класифікація мийних засобів. Мила: характеристика асортименту, споживних властивостей, особливостей функціонування. Синтетичні мийні засоби.

Різні побутові хімічні товари (мінеральні добрива, отрутохімікати). Особливості упакування, маркування, зберігання та транспортування.

Металеві побутові товари. Метали та металеві сплави. Характеристика металів і металевих сплавів: заліза і його сплавів (чавун, сталь), алюмінію і його сплавів, міді та її сплавів, цинку, олова, свинцю, кадмію, хрому, нікелю, титану. Марки металів і сплавів, їх властивості.

Асортимент металевого посуду, вимоги до нього. Споживні властивості металевого посуду. Класифікація металевого посуду за видами сплавів, способами виготовлення, характером обробки поверхні, видами покриття, декорування.

Ножові вироби і столові прилади. Вимоги до ножових виробів і столових приладів, їх споживні властивості. Класифікація, характеристика асортименту ножів столових, буфетних, кабінетних, господарських, ремісничо-промислових, мисливських, гастрономічних. Ножі складані.

Столові прилади: матеріали, які застосовують для їх виготовлення, особливості виробництва і декорування. Класифікація, характеристика асортименту і споживних властивостей столових приборів.

Приладдя для вікон і дверей. Загальні вимоги до цієї групи товарів. Матеріали, які застосовуються для їх виробництва, особливості виробництва, характер обробки поверхні і декорування. Класифікація приладдя для вікон та

дверей. Замки, їх будова, споживні властивості. Характеристика асортименту замикаючих пристроїв. Завіси (петлі), ручки, допоміжне та інше приладдя для вікон і дверей, їх класифікація, характеристика асортименту, комплектність. Показники якості приладдя різного поліпшення.

Інструментальні товари. Класифікація інструментальних товарів для обробки деревини. Класифікація, характеристика асортименту інструментів для обробки металів. Класифікація, характеристика асортименту монтажного і вимірювального інструменту. Асортимент інструменту для будівельних та інших робіт.

Садово-городній інвентар. Загальні властивості. Матеріали, які застосовуються для їх виробництва, особливості виробництва і обробки землі, збирання сільськогосподарської продукції, обробки дерева та інших робіт. Асортимент, показники якості окремих видів інвентарю.

Побутові електричні товари. Класифікація побутових електротехнічних товарів (ПЕТ). Загальні вимоги до якості електропобутових машин і приладів. Споживні властивості ПЕТ, їх класифікація.

Проводи і шнури. Електроустановочні вироби.

Побутові світильники.

Електроосвітлювальна арматура та її призначення.

Побутові електричні машини.

Побутові холодильники. Значення холоду для зберігання продуктів. Принципи роботи холодильників. Класифікація холодильників.

Показники якості. Вимоги до якості побутових холодильників.

Побутові пральні машини. Технічні показники ПМР, характеристика асортименту, конструкція основних вузлів. Технічні показники, характеристика асортименту двобаккових активаторних машин. Пральні машини напівавтоматичні однобачкові барабанного типу: конструкція основних вузлів, технічні показники, характеристика асортименту. Пральні машини автоматичні (ПМА), їх конструктивне виконання.

Машини для прибирання приміщень. Класифікація пилососів. Класифікація основних вузлів пилососів. Характеристика асортименту пилососів.

Машини для механізації кухонних робіт.

Машини для підтримання мікроклімату у приміщенні. Основні параметри мікроклімату у приміщенні, їх оптимальні значення. Класифікація машин для підтримання мікроклімату у приміщенні. Загальні вимоги до якості.

Меблеві товари. Визначення меблевих товарів. Характеристика матеріалів, які застосовуються у виробництві меблів. Класифікація меблів за призначенням, застосуванням матеріалів, конструкцією. Основи виробництва та формування асортименту і споживних властивостей столярних меблів, гнучо-клеєних, гнучих, плетених меблів із металевим каркасом, меблів на основі пластмас. Характеристика асортименту меблів і споживних властивостей. Показники якості та їх оцінка. Маркування, транспортування і зберігання меблів.

Будівельні товари. Визначення будівельних товарів та їх значення. Класифікація будівельних товарів за призначенням, походженням, складом, видом сировини та іншими ознаками. Загальні і спеціальні властивості

будівельних матеріалів. Основи виробництва і властивості будівельних матеріалів та виробів з кераміки, скла, металів, деревини, пластмас на основі целюлози, полімеризаційних та полікондесаційних смол.

Мінеральні в'язучі речовини (МВР). Призначення, класифікація, основи виробництва. Гідравлічні в'язучі речовини (гідравлічне вапно, цемент).

Асортимент виробів і матеріалів для стін та перегородок. Класифікація, характеристика асортименту, споживних властивостей та особливостей використання цегли (глиняної, піщано-вапняної, шлаковапняної), керамічних, бетонних, скляних пустотілих блоків та склопрофіліту, гіпсових плит, матеріалів та виробів із деревини. Пробкові покриття для стін, панелі для стін різного сировинного складу (облицьовані вологостійкими покриттями), пробкові звукоізоляційні, перегородки офісні.

Покрівельні та гідроізоляційні матеріали. Класифікація, характеристика асортименту.

Облицьовальні та оздоблювальні матеріали. Класифікація, основні споживні властивості. Характеристика асортименту та якості матеріалів і виробів для зовнішнього та внутрішнього облицювання. Пластикова вагонна, підвісна стеля, плінтус пластиковий.

Матеріали для підлоги. Класифікація, основні споживні властивості. Асортимент і якість матеріалів для підлоги з деревини, кераміки, лінолеумних матеріалів, плиток та наливних підлог на основі пластмас, ламінованих покриттів (паркету, дошки). Гідроізоляція для підлоги, водяне опалення для підлоги.

Санітарно-технічні вироби та установочна арматура. Класифікація, асортимент і якість виробів та арматури для обладнання ванних і туалетних кімнат, кухні, приладів для центрального та автономного опалення.

Швейні вироби. Характеристика ергономічних, естетичних вимог до одягу та вимог, які характеризують терміни служби виробів.

Стандартна та навчальна класифікація одягу. Характеристика асортименту основних класів одягу: побутовий одяг, спортивний одяг, спеціальний, відомчий.

Маркування, пакування, транспортування та зберігання швейних виробів.

Трикотажні товари. Класифікація трикотажних товарів. Характеристика асортименту верхніх, білизняних, панчішно-шкарпеткових, рукавичних товарів та шарфів.

Маркування, пакування, транспортування та зберігання трикотажних виробів.

Взуттєві товари. Шкіряне взуття.

Штучні та синтетичні взуттєві матеріали.

Класифікація асортименту взуття за різними ознаками. Характеристика асортименту побутового взуття: повсякденного, модельного, для людей літнього віку, для молоді, для дітей, для різних сезонів. Взуття з юхтових, хромових, штучних і синтетичних шкір, текстильних матеріалів та комбіноване. Розмірно-повнотний асортимент взуття.

Спортивне взуття. Класифікація, асортимент, властивості. Маркування, пакування та зберігання взуття.

Товари культурно-побутового призначення. Поняття про товари культурно-побутового призначення. Значення культтоварів у житті людини та формуванні загальнокультурного рівня суспільства. Потреби, що задовольняють культтоварами, особливості їхнього формування.

Папір, картон та вироби з них.

Споживні властивості та показники якості паперу і картону. Класифікація паперу й картону. Характеристика асортименту паперу для писання, креслення, малювання, друкування та інших видів паперу. Вимоги до якості, пакування та транспортування паперу. Класифікація асортименту виробів з паперу і картону.

Шкільно-письмові та канцелярські товари. Класифікація, споживні властивості шкільно-письмових і канцелярських товарів.

Побутові радіоелектронні товари. Поняття про радіоелектронні товари. Значення цих товарів у житті людини і сучасного суспільства.

Радіоприймачі. Поняття про принципову, монтажну і структурну схему радіоприймачів. Принцип радіо-приймання. Структурна схема супергетеродинного, з УКХ діапазоном та стереофонічного радіоприймача.

Споживні властивості, класифікація і характеристика асортименту радіоприймальної апаратури.

Тюнери, конструктивні особливості, споживні властивості та асортимент. Контроль якості радіоприймальної апаратури.

Класифікація й характеристика асортименту телевізорів. Контроль якості та експлуатаційних можливостей телевізорів в умовах торгівлі. Апаратура для запису і відтворення звуку та зображення. Апаратура для відтворення механічного запису звуку. Програвачі звукових компакт-дисків – класифікація, параметри, асортимент.

Апаратура для магнітного запису і відтворення звуку. Основні поняття про будову і принцип дії.

Апаратура для відеозапису і відтворення звуку та зображення.

Комбінована радіоелектронна апаратура. Конструктивні особливості, експлуатаційні можливості, асортимент.

Іграшки. Роль іграшок у вихованні дітей. Огляд розвитку виробництва іграшок в Україні і за кордоном. Споживні властивості іграшок.

Класифікація за різними ознаками. Фактори, які впливають на формування споживних властивостей та якість іграшок.

Ялинкові прикраси. Групування і характеристика асортименту за вихідними матеріалами й видами обробки. Вимоги та оцінка якості ялинкових прикрас та іграшок у торгівлі.

Спортивні товари. Характеристика інвентарю і знаряддя для гімнастики, легкої і важкої атлетики. Асортимент, споживні властивості. Характеристика асортименту предметів і знаряддя для туризму та альпінізму. Інвентар для зимових видів спорту і для спортивних поєдинків та ігор. Основні споживні властивості. Контроль якості товарів для спорту і туризму в торгівлі.

Загальні групування товарів для полювання і рибальства. Спорядження для полювання та стрілецького спорту.

2. ОРІЄНТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

2.1. Дисципліна «Економіка підприємства»

1. Поняття підприємства, їх класифікація.
2. Добровільні та інституціональні об'єднання підприємств, їх типи.
3. Поняття ринку, його види і функції.
4. Персонал підприємства, його класифікація і структура.
5. Показники використання персоналу.
6. Визначення чисельності окремих категорій працівників.
7. Розрахунок чисельності робітників-відрядників.
8. Розрахунок чисельності робітників-погодинників, інших категорій працюючих.
9. Продуктивність праці, її зміст та визначення.
10. Оплата праці, її економічний зміст.
11. Функції заробітної плати.
12. Характеристика основної та додаткової заробітної плати.
13. Форми і системи оплати праці.
14. Тарифна система, її характеристика.
15. Сутність і види капіталу.
16. Класифікація і структура основних фондів.
17. Вартісна оцінка основних фондів.
18. Спрацювання основних фондів, види зносу.
19. Відтворення основних виробничих фондів.
20. Амортизація основних фондів, її визначення.
21. Характеристика основних методів нарахування амортизації.
22. Показники використання основних фондів.
23. Основні шляхи покращення використання основних фондів.
24. Склад і структура оборотних фондів.
25. Поняття нематеріальних ресурсів.
26. Об'єкти промислової власності.
27. Об'єкти, що охороняються авторським правом і суміжними правами.
28. Методи оцінки вартості нематеріальних активів та їх амортизація.
29. Поняття оборотних коштів, їх склад та структура.
30. Нормування оборотних коштів.
31. Визначення середніх залишків оборотних коштів.
32. Основні показники рівня ефективності використання оборотних коштів.
33. Основні принципи організації виробничого процесу.
34. Організаційні типи виробництва та їх характеристика.
35. Виробничий цикл, його характеристика і структура.
36. Система технічного обслуговування виробництва.
37. Виробнича потужність підприємства, її визначення.
38. Характеристика потужності годинної, середньодобової, річної та встановленої.

39. Розрахунок показників використання виробничої потужності.
40. Загальна характеристика продукції (послуг).
41. Склад та структура витрат.
42. Класифікація витрат на виробництво.
43. Управління витратами.
44. Групування витрат за економічними елементами, його характеристика.
45. Групування витрат за статтями калькуляції.
46. Калькування окремих видів продукції чи послуг та методика їх обчислення.
47. Поняття доходу підприємства, його види.
48. Роль тарифів у формуванні фінансових результатів діяльності комунальних підприємств.
49. Прибуток, його визначення та види.
50. Рентабельність, її економічна суть й порядок визначення.

2.2. Дисципліна «Комерційна діяльність»

1. Товар як об'єкт комерційної діяльності.
2. Споживні властивості товарів і показники що їх визначають.
3. Класифікація товарів як метод товарознавства.
4. Кодування товарів.
5. Категорії нормативних документів зі стандартизації, види стандартів.
6. Система сертифікації в Україні.
7. Оцінка якості товарів (градація та дефекти).
8. Якість товарів – основна складова їх конкурентноздатності.
9. Основні поняття та класифікація асортименту товарів.
10. Фактори формуючі асортимент, управління асортиментом.
11. Засоби для прання і миття.
12. Засоби для чищення і полірування.
13. Класифікація і характеристика асортименту пластичних мас.
14. Класифікація асортименту виробів з пластичних мас.
15. Якість товарів з пластичних мас.
16. Види, класифікація та властивості будівельних матеріалів.
17. Мінеральні в'язучі матеріали і вироби на їх основі.
18. Матеріали і вироби зі скла.
19. Деревинні будівельні матеріали.
20. Матеріали на основі паперу.
21. Металеві матеріали і вироби.
22. Класифікація і характеристика асортименту скляних виробів.
23. Класифікація і характеристика асортименту керамічного посуду.
24. Класифікація асортименту побутових електричних товарів.
25. Машини й прилади для зберігання і заморожування продуктів.
26. Машини й прилади для обробки білизни.
27. Електричні кухонні машини для обробки продуктів.
28. Прилади для прибирання приміщень та для підтримання мікроклімату.

29. Класифікація асортименту меблів.
30. Характеристика асортименту і споживчих властивостей радіоприймальної апаратури.
31. Характеристика асортименту і споживчих властивостей телевізорів
32. Класифікація іграшок, характеристика асортименту.
33. Класифікація швейних виробів.
34. Класифікація асортименту трикотажних виробів.
35. Показники якості, контроль якості швейних, трикотажних виробів.
36. Класифікація та характеристика асортименту взуття.
37. Класифікація асортименту товарів для спорту і туризму.
38. Класифікація асортименту борошна, круп, макаронних виробів
39. Класифікація асортименту хлібобулочних виробів.
40. Класифікація овочів, фруктів.
41. Класифікація асортименту кондитерських товарів.
42. Карамельні вироби.
43. Цукерки, ірис, драже.
44. Борошняні кондитерські вироби.
45. Класифікація асортименту смакових товарів:
46. Чай і чайні напої, кава і кавові напої.
47. Класифікація асортименту жирів і жирових продуктів, молока і молочних продуктів.
48. Товарна характеристика молока, молочних товарів.
49. М'ясні копченості, ковбасні вироби, м'ясні консерви.
50. Класифікація асортименту рибних консервів.

3. СТРУКТУРА ЗАВДАННЯ ДЛЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

3.1. Тестові завдання з дисципліни «Економіка підприємства»

Варіант -1

1. Що означає термін «економіка»?

- а) робочий період
- б) мистецтво ведення господарства
- в) форма розвитку продуктивних сил
- г) форма власності

2. Частина виробничих фондів, яка повністю споживається в кожному технологічному циклі і свою вартість повністю переносить на новостворену продукцію – це...

- а) основні засоби
- б) виробничі засоби
- в) оборотні засоби
- г) виробничі запаси

3. Облікова, стимулююча, розподільча, регулятивна – це функції

- а) ціноутворення
- б) ціни
- в) підприємства
- г) собівартості

4. Ціни на послуги – це...

- а) комісійні ціни
- б) індикативні ціни
- в) закупівельні ціни
- г) тарифи

5. Процентне співвідношення окремих видів фондів у їх загальній вартості – це...

- а) структура основних фондів
- б) структура сільськогосподарських угідь
- в) структура собівартості
- г) рівень рентабельності

6. Який вид об'єднання підприємств відповідає такому визначенню:

„статутне об'єднання підприємств, а також інших організацій, на основі їх фінансової залежності від одного або групи учасників об'єднання”?

- а) концерн;
- б) консорціум;
- в) корпорація;
- г) асоціація.

7. У якому господарському товаристві всі його учасники займаються спільною підприємницькою діяльністю і несуть солідарну відповідальність за зобов'язання товариства усім своїм майном?

- а) командитного товариства;
- б) товариства з обмеженою відповідальністю;
- в) товариства з додатковою відповідальністю;

г) повного товариства.

8. Статутне тимчасове об'єднання промислового і банківського капіталу:

- а) асоціація;
- б) корпорація;
- в) консорціум;
- г) синдикат.

9. Підприємництво як певний стиль і тип господарської поведінки має такі характерні риси:

- а) оперативність, гнучкість, динамічність, постійне самооновлення;
- б) орієнтація на потреби споживачів, їх поведінку на ринку;
- в) ініціативність і пошук нетрадиційних рішень, готовність ризикувати;
- г) усе викладене вище, а також цілеспрямованість, наполегливість у бізнесі.

10. Визначте підприємства, які можна зарахувати до організаційно-правових форм підприємництва:

- а) приватні, сімейні, міжнародні, офшорні підприємства, господарські товариства, корпорації;
- б) колективні, державні, приватні, казенні, комерційні, консалтингові підприємства, готелі;
- в) приватні підприємства, товариства з обмеженою, повною, додатковою відповідальністю, акціонерні та командитні товариства;
- г) виробничі, будівельні, торговельно-посередницькі, інвестиційні, малі та середні фірми.

Варіант -2

1. Критеріями вибору виду підприємництва є:

- а) вид товару, споживчий попит, існуючий економічний стан у даній галузі;
- б) рівень розвитку конкуренції, перспективність та прибутковість бізнесової діяльності;
- в) наявність фінансових, матеріальних, трудових ресурсів;
- г) усе викладене вище, а також кваліфікація, практичні навички.

2. Підприємство діє на підставі:

- а) власного статуту;
- б) колективного договору;
- в) трудового договору.

3. Початковим етапом створення підприємства є:

- а) підготовка установчих документів;
- б) знаходження місця для офісу фірми;
- в) рішення про створення підприємства;
- г) державна реєстрація підприємства.

4. Реструктуризація підприємства, пов'язана зі зміною структури балансу підприємства називається:

- а) технічною реструктуризацією;
- б) економічною реструктуризацією;

- в) фінансовою реструктуризацією;
 - г) управлінською реструктуризацією.
5. Класична модель підприємництва орієнтована на
- а) активне використання нових управлінських рішень задля постійного зростання економічної та соціальної ефективності підприємницької діяльності;
 - б) пошук зовнішніх додаткових джерел ресурсів;
 - в) оновлення економічної системи держави;
 - г) максимально ефективного використання наявних ресурсів підприємства.
6. За якою ознакою підприємства в Україні отримують статус підприємства з іноземними інвестиціями?
- а) якщо частка іноземного інвестора у статутному фонді підприємства становить не менше 10%;
 - б) якщо частка іноземного інвестора у статутному фонді підприємства становить не менше 50%;
 - в) якщо серед засновників підприємства є хоча б один іноземний інвестор;
 - г) якщо підприємство здійснює зовнішньоекономічну діяльність.
7. Які підприємства утворюються шляхом об'єднання майна юридичних та фізичних осіб?
- а) державні підприємства;
 - б) господарські товариства;
 - в) приватні підприємства;
 - г) комунальні підприємства.
8. Втрата основними фондами технічних властивостей і характеристик в процесі експлуатації
- а) моральний знос
 - б) технічний знос
 - в) матеріальний знос
 - г) фізичний знос
9. Відношення кількості працівників, які фактично брали участь у процесі суспільного виробництва до їх загальної чисельності у господарстві
- а) коефіцієнт використання трудових ресурсів
 - б) коефіцієнт залучення трудових ресурсів
 - в) коефіцієнт використання робочого часу дня
 - г) коефіцієнт плинності
10. Незавершене виробництво входить до складу
- а) основних засобів
 - б) оборотних засобів
 - в) фондів обігу
 - г) технічних засобів

Варіант -3

1. Просте, розширене і звужене – це...

- а) типи виробництва
- б) види капіталовкладень

в) нарахування амортизації

г) типи відтворення

2. Приватні, колективні, комунальні, державні і змішані - це класифікація видів підприємств за...

а) способом утворення

б) формою власності

в) приналежністю капіталу

г) правовим статусом

3. Продукція, що не пройшла всіх стадій обробки – це...

а) напівфабрикат

б) не сертифікована продукція

в) незавершене виробництво

г) виробничі запаси

4. Витрати, пов'язані з виробництвом та внутрішньогосподарським транспортуванням продукції до місця зберігання – це...

а) виробнича собівартість

б) комерційна собівартість

в) галузева собівартість

г) індивідуальна собівартість

5. Штучна, природна, економічна...

а) діяльність підприємства

б) сфери АПК

в) родючість землі

г) природа витрат

6. Функції управління це:

а) об'єктивно зумовлені загальні напрями або сфери діяльності,

сукупність яких забезпечує ефективне кооперування спільної праці;

б) сукупність взаємозв'язаних процесів планування, організації, мотивації та контролю;

в) способи впливу на окремих працівників і трудові колективи в цілому, які необхідні для досягнення цілей фірми (підприємства, організації).

7. Управління підприємством відображає:

а) поділ функцій управління між окремими підрозділами апарату управління;

б) сукупність взаємозв'язаних процесів планування, організації, мотивації та контролю;

в) зв'язки виникають між підрозділами та керівниками різних рівнів управління (директор – начальник цеху – майстер).

8. Методи управління це –

а) способи впливу на окремих працівників і трудові колективи в цілому, які необхідні для досягнення цілей фірми (підприємства, організації);

б) сукупність взаємозв'язаних процесів планування, організації, мотивації та контролю;

в) об'єктивно зумовлені загальні напрями або сфери діяльності,

сукупність яких забезпечує ефективне кооперування спільної праці;

9. Організаційні методи управління базуються

- а) на мотивах примусового характеру, їх практичне застосування обумовлене заінтересованістю людей у спільній організації праці;
- б) на матеріальних інтересах участі людини у виробничих процесах (будь-якій іншій діяльності) через використання товарно-грошових відносин;
- в) мотивах соціальної поведінки людини;
- г) правильні відповіді а і в.

10. Економічні методи управління – це такі методи, які

- а) реалізують матеріальні інтереси участі людини у виробничих процесах (будь-якій іншій діяльності) через використання товарно-грошових відносин;
- б) реалізують мотиви соціальної поведінки людини, зростання загальноосвітнього і професійно-кваліфікаційного рівня працівників зумовлюють суттєві зміни в системі ціннісних орієнтацій та структурі мотивації трудової діяльності людей;
- в) мотиви примусового характеру та обумовлене заінтересованістю людей у спільній організації праці.

Варіант -4

1. Функціональні зв'язки характеризують

- а) взаємодію керівників, які виконують певні функції на різних рівнях управління, але між ними не існує адміністративного підпорядкування (начальник цеху – начальник планово-економічного відділу);
- б) місце між підрозділами того самого рівня управління (начальник цеху – начальник цеху, начальник служби маркетингу – начальник конструкторського відділу);
- в) між підрозділами та керівниками різних рівнів управління (директор – начальник цеху – майстер);
- г) правильна відповідь відсутня.

2. Дивізіональна організаційна структура управління базується

- а) на поглибленні поділу управлінської праці;
- б) на розподілі повноважень та відповідальності за функціями управління і прийняття рішень по вертикалі;
- в) поділі функцій управління між окремими підрозділами апарату управління.
- г) правильні відповіді а і б.

3. Лінійні зв'язки виникають

- а) між підрозділами та керівниками різних рівнів управління (директор – начальник цеху – майстер);
- б) між підрозділами того самого рівня управління (начальник цеху – начальник цеху, начальник служби маркетингу – начальник конструкторського відділу);
- в) між окремими підрозділами апарату управління.

4. Критерієм економічної ефективності використання землі є:

- а) урожайність зернових культур;
- б) валовий доход з 1 га сільськогосподарських угідь;

в) прибуток з 1 га сільськогосподарських угідь;

г) окупність витрат.

5. Дохід, який створюється на кращих і середніх за якістю та місцеположенням землях і являє собою надлишок доходу над нормативним (середнім) рівнем ϵ :

а) валовий дохід;

б) чистий дохід;

в) диференціальний рентний дохід;

г) абсолютний рентний дохід.

6. Кошти, які використовуються на придбання і будівництво нових, а також реконструкцію діючих основних фондів – це....

а) фінансові інвестиції

б) капітальні вкладення

в) оборотні кошти

г) інвестовані кошти

7. Питома вага товарної продукції головних галузей у загальному обсязі товарної продукції підприємства – це...

а) коефіцієнт спеціалізації

б) рівень товарності

в) структура товарної продукції

г) рівень механізації

8. Ступінь розораності землі розраховується:

а) діленням площі ріллі і багаторічних культурних насаджень на площу сільськогосподарських угідь;

б) відношенням площі меліорованих земель до загальної площі сільськогосподарських угідь;

в) діленням площі сільськогосподарських угідь на всю земельну площу господарства;

г) відношенням посівної площі разом з площею повторних посівів до посівної площі господарства.

9. Ступінь господарського використання землі розраховується:

а) діленням площі ріллі і багаторічних культурних насаджень на площу сільськогосподарських угідь;

б) відношенням площі меліорованих земель до загальної площі сільськогосподарських угідь;

в) діленням площі сільськогосподарських угідь на всю земельну площу господарства;

г) відношенням посівної площі разом з площею повторних посівів до посівної площі господарства.

10. Землезабезпеченість –це:

а) показник, що визначається діленням площі с.-г. угідь і окремо ріллі на кількість населення країни (області, району);

б) процентне відношення окремих складових цих угідь до загальної їх площі;

в) перехід одних видів земельних угідь у категорію інших земельних угідь.

Варіант -5

1. Сукупність постійних працівників, що мають необхідну професійну підготовку та певний досвід практичної діяльності – це:

- а) трудовий колектив;
- б) персонал підприємства;
- в) кадри підприємства;
- г) трудовий потенціал.

2. До категорії “службовець” відносяться працівники, що:

- а) займаються інженерно-технічними, економічними й іншими роботами;
- б) зайняті безпосередньо в процесі виробництва та надання матеріальних благ;
- в) здійснюють підготовку й оформлення документації, облік і контроль, господарське обслуговування;
- г) обіймають посади керівників структурних підрозділів підприємства.

3. Кваліфікація – це:

- а) сукупність спеціальних знань і практичних навичок, що визначають ступінь підготовленості працівника до виконання професійних функцій обумовленої складності;
- б) більш вузький різновид трудової діяльності в межах професії;
- в) вид трудової діяльності, здійснення якої потребує відповідних спеціальних знань;
- г) вид трудової діяльності, здійснення якої потребує практичних навичок.

4. До показників продуктивності праці відносяться:

- а) кількість людино-годин, відпрацьованих одним робітником протягом робочого дня;
- б) загальна кількість людино-днів, відпрацьованих одним робітником;
- в) вартість продукції у порівняльних цінах в розрахунку на один відпрацьований людино-день;
- г) всі відповіді правильні.

5. Трудомісткість – це:

- а) кількість продукції, виробленої одним чи декількома робітниками за одиницю часу;
- б) витрати часу одного робітника чи колективу на створення одиниці продукції;
- в) частина витрат на оплату праці у собівартості продукції;
- г) витрати живої праці на виробництво одиниці продукції;
- д) жодної правильної відповіді.

6. Витрати робочого часу на виробництво одного центнера продукції характеризують:

- а) денну продуктивність;
- б) річну продуктивність;
- в) загальновиробничу трудомісткість;
- г) технологічну продуктивність.

7. Виберіть найбільш повне і точне визначення категорії оплати праці:

- а) ціна робочої сили;
- б) винагорода, розрахована, як правило, у грошовому вираженні, яку відповідно до трудового договору власник або уповноважений ним орган виплачує працівнику за виконану ним роботу;
- в) заробіток у вигляді винагород, інших заохочувальних і компенсаційних виплат;
- г) грошова оцінка виконаної роботи;
- д) відшкодування витрат на відтворення робочої сили.

8. Відношення прибутку до середньорічної вартості основних і оборотних засобів, виражене у відсотках

- а) рентабельність
- б) коефіцієнт оборотності
- в) коефіцієнт ефективності
- г) норма прибутку

9. Знецінення вартості основних фондів до настання повного фізичного спрацювання під впливом НТП

- а) моральний знос
- б) психологічний знос
- в) технічний знос
- г) науково-технічний знос

10. Відношення кількості відпрацьованих протягом року людино-днів до можливого фонду робочого часу

- а) коефіцієнт залучення трудових ресурсів
- б) коефіцієнт використання робочого часу дня
- в) коефіцієнт використання трудових ресурсів
- г) коефіцієнт плинності

Варіант -6

1. Відношення всієї товарної продукції до валової, виражене у відсотках – це...

- а) рівень товарності
- б) структура товарної продукції
- в) коефіцієнт спеціалізації
- г) рентабельність продажів

2. Здатність конкретної праці виробляти певну кількість продукції або виконувати певний обсяг робіт за одиницю робочого часу – це

- а) працездатність робітника
- а) заробіток працівника
- б) продуктивність праці
- в) робочий період

3. Самостійний суб'єкт господарювання, який має права юридичної особи та здійснює виробничу (включаючи науково дослідницьку) і комерційну діяльність з метою одержання прибутку

- а) галузь
- б) підприємство
- в) сільське господарство

г) окремий виробничий підрозділ

4. Грошові витрати, які зроблені в даний період, але які буде відшкодовано за рахунок собівартості продукції у наступні періоди – це...

- а) непрямі витрати
- б) комплексні витрати
- в) загальновиробничі витрати
- г) витрати майбутніх періодів

5. Вільні, фіксовані, регульовані – це

- а) принципи ціноутворення
- б) види підприємств
- в) види цін
- г) види витрат

6. Під амортизацією розуміють:

- а) процес поступового перенесення вартості засобів праці в міру їх зношення на виготовлену продукцію і використання цієї вартості для відтворення зношених засобів праці;
- б) постійні витрати, оплата яких здійснюється підприємством кожний господарський рік;
- в) частина виробничого потенціалу, що використовується фірмою протягом декількох років та оплачується одночасно в момент придбання.

7. Показник фондівіддачі - це:

- а) виробництво товарної продукції на 1 грн. основних виробничих фондів;
- б) прибуток на 1 грн. вартості основних фондів;
- в) виробництво продукції одиниці устаткування.

8. Який із наведених показників характеризує інтенсивність оновлення основних фондів?

- а) коефіцієнт придатності;
- б) коефіцієнт вибуття;
- в) коефіцієнт оновлення;
- г) коефіцієнт зносу.

9. До показників забезпеченості підприємства оборотним капіталом відносять:

- а) фондооснащеність виробництва;
- б) ступінь забезпеченості підприємства оборотним капіталом;
- в) вартісне співвідношення між оборотними й основними фондами;
- г) фондоозброєність виробництва.

10. Частина оборотних засобів, яка вже виробничо спожита, знаходиться на стадії виробництва, але від якої готової продукції ще не одержано, це:

- а) виробничі запаси;
- б) витрати майбутніх періодів;
- в) незавершене виробництво;
- г) фонди обігу.

3.2. Тестові завдання з дисципліни «Комерційна діяльність»

Варіант -1

1. Яке ставлення до закупівель товарів має формула зміни форм вартості $D - T$ і $T_1 - D_1$:

- а) Не має прямого ставлення.
- б) Має непряме ставлення.
- в) Має другорядне значення.
- г) Розкриває суть закупівельної роботи.

2. Закупівлі товарів за своєю економічною природою являють:

- а) Оптовий товарообіг.
- б) Дрібнооптовий товарообіг.
- в) Роздрібний товарообіг.
- г) Складський товарообіг.

3. У поняття господарських зв'язків між постачальниками і покупцями входять:

- а) Організаційні взаємостосунки постачальників і покупців.
- б) Економічні відносини постачальників і покупців.
- в) Адміністративно-правові відносини постачальників і покупців.
- г) Сукупність господарських відносин постачальників і покупців в процесі поставки.

4. Що означає вчинити закупівлю сировини і матеріалів правильно?

- а) У надійного постачальника.
- б) За вигідною ціною.
- в) У необхідній кількості.
- г) Не вдаючись до послуг посередника.

5. Визначте якнайповніше відображення суті поняття «вивчення попиту»:

- а) Збирання, обробка і аналіз інформації, необхідної для прийняття комерційних рішень.
- б) Спеціальні методи отримання повної інформації про попит.
- в) Сукупність методів обліку реалізації товарів.
- г) Сукупність методів аналізу інформації про попит.

6. Відомості про діяльність підприємства, які становлять комерційну таємницю:

- а) Засновницькі документи і статут підприємства.
- б) Реєстраційні посвідчення, ліцензії, що дають право займатися підприємницькою діяльністю.
- в) Документи про платоспроможність підприємства.
- г) Інформація про чисельність, склад працюючих, їх заробітну платню і умови праці.

7. Які з перелічених відомостей не є комерційною таємницею підприємства:

- а) Методи і способи управління маркетингом підприємства.
- б) методи управління фінансами підприємства.
- в) Нові технології, які становлять ноу-хау.
- г) Дані про наявність вільних робочих місць.

8. Які з перелічених відомостей є комерційною таємницею підприємства:

- а) Довідки про сплату податків і обов'язкових платежів.

- б) Дані про забруднення навколишнього середовища, порушенні правил техніки безпеки на підприємстві.
- в) Прогноз доходів і витрат, прибутки.
- г) Дані про витрати на рекламу.

9. Поняття джерело надходження і постачальник — це:

- а) Ідентичні поняття.
- б) Поняття, що мають відмінності.
- в) Поняття, взаємозалежні.
- г) Всі варіанти правильні.

10. Чим характеризується гарний постачальник?

- а) Виконує дані покупцеві обіцянки.
- б) Забезпечує технічне сприяння.
- в) Зміну умов поставки здійснює, оповістивши завчасно покупця.
- г) Якщо затримує поставку, то повідомляє про це підприємству-покупцю.

Варіант -2

1. Яке формулювання відповідає поняттю «прямі господарські зв'язки»?

- а) Це взаємостосунки по поставці товарів між підприємствами-виробниками і роздрібними підприємствами.
- б) Це взаємостосунки по поставці товарів між підприємствами-виробниками і оптовими підприємствами.
- в) Це взаємостосунки по поставці товарів між оптовими підприємствами і роздрібними підприємствами.
- г) Це взаємостосунки між роздрібними підприємствами і покупцями.

2. Назвіть основні етапи в організації господарських зв'язків:

- а) Висновок договорів, закупівля товарів.
- б) Вивчення попиту, закупівля товарів.
- в) Закупівля товарів, контроль за виконанням договорів.
- г) Формування, документальне оформлення, виконання.

3. До якого виду зв'язків відносяться зв'язки за сезонними договорами?

- а) До прямих.
- б) До короткострокових.
- в) До довгострокових.
- г) До опосередкованих.

4. З чого починаються комерційні дії по закупівлі товарів:

- а) Зі складання заявок і замовлень на купівлю-продаж і поставку товарів.
- б) З оформлення договору закупівлі.
- в) З пошуку постачальників товарів.
- г) З пошуку грошових коштів.

5. Основні недоліки прямих закупівель товарів у виробників:

- а) Скорочуються терміни доставки товарів.
- б) Збільшення ступеня комерційного ризику.
- в) Скорочення числа посередників.
- г) Всі варіанти неправильні.

6. Хто ухвалює на оптовому ярмарку підсумкові рішення по суперечках, які виникають при укладенні договорів поставки товарів?
- Дирекція ярмарку.
 - Арбітражна комісія.
 - Галузева комісія.
 - Ярмарковий комітет.
7. Оптовий ярмарок-виставка відрізняється від оптового продовольчого ринку:
- Немає відмінностей.
 - Епізодичністю проведення.
 - Організацією проведення.
 - Наявністю власного складського господарства.
8. До основних завдань аукціону відносяться:
- Організація розпродажу продукції окремими партіями і одиничними зразками.
 - Встановлення рівня мінімальних цін.
 - Арбітражне хеджування операцій.
 - Самостійне встановлення учасниками аукціону прямих торговельних зв'язків.
9. Організовані ринки можна класифікувати за:
- Видами торговельного активу.
 - Рівнем організації і формою торгівлі.
 - Регулярністю проведення торгівлі.
 - Географічним розміщенням постачальників товарів.
10. До основних функцій ярмаркового комітету відносяться:
- Встановлення термінів і місця проведення ярмарку.
 - Визначення складу і робочих органів ярмарку.
 - Організація виробництва конкурентоздатних товарів.
 - Вирішення питань пов'язаних з організацією і проведенням ярмарку і висновком договорів.

Варіант -3

1. Асортиментний перелік — це:
- Мінімальна кількість різновидів товару, які постійно повинні бути в наявності на складі.
 - Номенклатура товарів, що включає асортимент багатьох виробничих підприємств.
 - Асортиментний перелік товарів, що повинні бути в роздрібних підприємствах.
 - Номенклатура товарів для продажу в магазин визначеного типу.
2. Виробничий асортимент:
- Номенклатура товарів, що випускають окремі виробничі підприємства.
 - Номенклатура товарів, що включає асортимент багатьох виробничих підприємств.
 - Асортиментний перелік товарів, що повинні бути в роздрібних підприємствах.
 - Номенклатура товарів для продажів у магазин визначеного типу.
3. Найважливіший принцип формування асортименту товарів:
- Досягнення рентабельності.
 - Досягнення стійкості.

- в) Попит (відповідність асортименту характеру попиту).
 - г) Досягнення широти і глибини.
4. Призначення товарних запасів в оптових підприємствах:
- а) Забезпечення споживчими товарами оптових покупців.
 - б) Забезпечення стійкої пропозиції товарів споживачам.
 - в) Для створення аварійних запасів.
 - г) Для безперебійного постачання.
5. Керування асортиментом:
- а) Діяльність, спрямована на досягнення раціональності асортименту.
 - б) Установлення рівнів вимог за різними показниками.
 - в) Діяльність по набору товарів різних груп.
 - г) Визначення питомої частки кожного виду товару.
6. Напрямки в галузі формування асортименту:
- а) Скорочення, розширення, стабілізація, відновлення, удосконалення, гармонізація.
 - б) Скорочення, розширення, упорядкування, відновлення, удосконалення, гармонізація.
 - в) Скорочення, розширення, відновлення, змішання, удосконалення, гармонізація.
 - г) Скорочення, розширення, стабілізація, відновлення, удосконалення, раціоналізація.
7. Документ, що сприяє правильному формуванню асортименту товарів на оптових підприємствах:
- а) Договір.
 - б) Картка обліку.
 - в) Асортиментний перелік.
 - г) Специфікація.
8. До основних рис товарної біржі не належать:
- а) Втручання держави у проведення біржової торгівлі.
 - б) Операції здійснюються за біржовими правилами.
 - в) Регулярність проведення біржових сесій.
 - г) Стандартизація партій продажу.
9. До основних етапів процесу створення біржі не зараховують:
- а) Створення ініціативної групи.
 - б) Реєстрація і ліцензування діяльності.
 - в) Визначення спеціалізації.
 - г) Визначення місця розташування.
10. До основних ознак, за якими здійснюють класифікацію бірж, не відносять:
- а) Географічне розташування виробників продукції.
 - б) Правовий статус.
 - в) Сферу діяльності.
 - г) Вид біржового товару.

Варіант -4

1. До основних функцій біржової діяльності входять:
- а) Арбітраж і хеджування операцій.

- б) Сегментування ринку.
 - в) Спеціалізація і концентрація.
 - г) Стандартизація юридичних документів.
2. В основних розділах біржових правил повідомляється про:
- а) Порядок проведення біржових торгів.
 - б) Вартість укладення угод.
 - в) Порядок розрахунків між учасниками біржових торгів.
 - г) Кількість членів.
3. Підготовка до проведення біржових торгів починається з:
- а) Подання офіційних письмових заяв за встановленою формою.
 - б) Вивчення попиту і пропозицій.
 - в) Постачання товарів та розрахунок за них.
 - г) Розрахунку клієнтів з брокерами.
4. Особа, яка пов'язує інтереси продавців і покупців за комісійну винагороду називається:
- а) Агент-збутовик.
 - б) Брокер.
 - в) Дилер.
 - г) Комівояжер.
5. До основних функцій брокера не належить:
- а) Реєстрація заяв на купівлю-продаж товарів.
 - б) Документальне оформлення угод.
 - в) Посередництво при укладенні угоди.
 - г) Представництво інтересів клієнта.
6. Організаційними формами системи біржового посередництва є:
- а) Брокерські фірми.
 - б) Брокерські контори.
 - в) Торгові дома.
 - г) Комерційні магазини.
7. До форми взаємовідносин клієнтів з брокерськими фірмами відносять:
- а) Укладення договору на брокерське обслуговування.
 - б) Укладення договору на надання брокерського місця.
 - в) Укладення угоди на надання інформаційних послуг.
 - г) Передача брокеру гарантійного листа замість договору-доручення.
8. Що є необхідною умовою підтвердження про отримання імпортової частини бартерного контракту?
- а) Вантажна митна декларація на імпорт товарів.
 - б) Вантажна митна декларація на експорт товарів.
 - в) Вантажна митна декларація за даним зовнішньоекономічним контрактом.
9. Чи нараховується імпортне мито на товари, вироблені з давальницької сировини українського замовника?
- а) Ні, не нараховується, якщо вони ввезені не пізніше 90 календарних днів з моменту оформлення вантажної митної декларації.
 - б) Нараховується.

в) Не нараховується, якщо вони ввезені не пізніше 30 календарних днів з моменту оформлення вантажної митної декларації.

10. Чи нараховується імпортне мито на давальницьку сировину, що ввозиться Україну:

- а) Нараховується.
- б) Не нараховується.
- в) Нараховується і сплачується.

Варіант -5

1. Чи сплачується імпортне мито при ввезенні на територію України давальницької сировини?

- а) Ні, не сплачується.
- б) Так, сплачується.
- в) Сплачується, якщо готова продукція не вивозиться через 30 днів.

2. Чи сплачується експортне мито при вивезенні давальницької сировини з України?

- а) Нараховується, але не сплачується.
- б) Нараховується і сплачується.
- в) Не нараховується і не сплачується.

3. Система митного контролю за операціями з давальницькою сировиною передбачає:

- а) Можливість ввезення та вивезення давальницької сировини через різні митні пости.
- б) Обов'язковість ввезення та вивезення давальницької сировини через один митний пост.
- в) Можливість ввезення через зовнішній митний пост, а вивезення через внутрішній.

4. В якому випадку не справляються митні платежі при вивезенні готової продукції, виробленої з давальницької сировини іноземного замовника?

- а) Коли готова продукція вивезена у повному обсязі, передбаченому контрактом, за межі митної території України у зазначений період.
- б) Коли готова продукція повністю реалізована на території України у зазначений період.
- в) Коли готова продукція частково вивезена за межі митної території України при погашенні векселя у зазначений період.

5. Контрактна вартість готової продукції, яка підлягає ввезенню на митну територію України, повинна:

- а) Бути менше митної вартості давальницької сировини.
- б) Дорівнювати митній вартості давальницької сировини.
- в) Бути більшою за митну вартість давальницької сировини.

6. Чи обкладається експортним митом готова продукція, яка вироблена з давальницької сировини:

- а) Ні.
- б) Так.
- в) Обкладається, але за преференційними ставками.

7. За якими ставками сплачується ввізне мито на готову продукцію, вироблену з давальницької сировини з метою її реалізації на митній території України:

- а) Пільговими.
- б) Преференційними.
- в) Повними.

8. Ініціатива про укладення господарських зв'язків і укладення договору поставки може виходити:

- а) Від будь-якої зі сторін.
- б) Від виробника.
- в) Від роздрібного підприємства.
- г) Від оптового підприємства.

9. У процесі контакту важливу роль відіграє:

- а) Прояв емоцій.
- б) Жести партнерів.
- в) Техніка поведінки.
- г) Техніка слухання.

10. Правила погодження взаємодії припускають:

- а) Висловлюватися не більше і не менше ніж потрібно у цей момент.
- б) Не ухилятися від теми.
- в) Виражатися абстрактно.
- г) Не старатися, щоб вислови відповідали істині.

Варіант -б

1. Техніка спілкування — це:

- а) Уміння слухати.
- б) Несприйняття інформації і нездійснення зворотного зв'язку.
- в) Уміння ставити питання.
- г) Облік відстані між співбесідниками.

2. Яке ставлення до закупівель товарів має формула зміни форм вартості $D - T$ і $T1 - D1$:

- а) Не має прямого ставлення.
- б) Має непряме ставлення.
- в) Має другорядне значення.
- г) Розкриває суть закупівельної роботи.

3. Закупівлі товарів за своєю економічною природою представляють:

- а) Оптовий товарообіг.
- б) Дрібнооптовий товарообіг.
- в) Роздрібний товарообіг.
- г) Складський товарообіг.

4. У поняття господарських зв'язків між постачальниками і покупцями входять:

- а) Організаційні взаємостосунки постачальників і покупців;
- б) Економічні відносини постачальників і покупців;
- в) Адміністративно-правові відносини постачальників і покупців;
- г) Сукупність господарських відносин постачальників і покупців в процесі поставки.

5. Що означає вчинити закупівлю сировини і матеріалів правильно?
- а) У надійного постачальника.
 - б) За вигідною ціною.
 - в) У необхідній кількості.
 - г) Не вдаючись до послуг посередника.
6. Визначте якнайповніше відображення суті поняття «вивчення попиту»:
- а) Збирання, обробка і аналіз інформації, необхідної для прийняття комерційних рішень.
 - б) Спеціальні методи отримання повної інформації про попит.
 - в) Сукупність методів обліку реалізації товарів.
 - г) Сукупність методів аналізу інформації про попит.
7. Пропозиція про встановлення господарських зв'язків і укладення договору поставки може виходити:
- а) Від виробника.
 - б) Від роздрібного підприємства.
 - в) Від оптового підприємства.
 - г) Від будь-якого учасника господарських зв'язків.
8. День виконання іногороднім постачальником зобов'язань по поставці товарів вважається:
- а) Дата поставки товарів на склад одержувача товару.
 - б) Останній день дії договору поставки.
 - в) Дата прибуття товару на станцію призначення.
 - г) Дата здавання товарів органу транспорту або зв'язку.
9. Який показник оцінки характеризує виробничий критерій постачальника:
- а) Питома вага нових товарів.
 - б) Досвід ведення справ.
 - в) Канали розподілу.
 - г) Форми розрахунків.
10. Які критерії використовуються для оцінки постачальника:
- а) Конкурентне становище постачальника на ринку закупівель товарів.
 - б) Адекватне поєднання ціни і споживацьких властивостей товару.
 - в) Форма платежу і способи розрахунків, що передбачається.
 - г) Всі варіанти правильні.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ знань абітурієнтів при складанні фахового випробування

Вступний екзамен складається з тестових завдань. Кожен варіант тестових завдань складається з 10 запитань. Максимальна кількість балів, яку може отримати абітурієнт за правильні відповіді – 200. Тривалість тесту – 1 год. Отже, завдання оцінюються так:

- 1-10 завдання – по 20 балів;

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Економіка підприємства

1. Бойчик І.М., Харів М.С., Хопчан М.І. Економіка підприємства: Навчальний посібник. Київ, „Каравела“, 2000.
2. Васильков В. Г. Організація виробництва: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2003. – 600с.
3. Волков О. І., Денисенко М. П., Гречан А. П. та ін. Економіка та організація інноваційної діяльності: Підручник (третє видання). – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 662 с.
4. Господарський кодекс України. – Х.: ТОВ «Одіссей», 2003.-248с.
5. Економіка виробничого підприємництва: Навч. посіб., І. М. Петрович та ін. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2002. -405с.
6. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. С. Ф. Покропивного. – Вид. 2-ге, перероб. Та доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 528с.
7. Ильин А. И. Планирование на предприятии. Учебник. – Минск: ООО «Новое знание», 2002
8. Інвестиційно-інноваційна діяльність: теорія, практика, досвід: Монографія/ Денисенко М. П. та ін. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. – 1050 с.
9. Павленко І. А. Економіка і організація інноваційної діяльності: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2004. – 386с.
10. Покропивний С.Ф. (за редакцією) Економіка підприємства. Навчальний посібник. - К.:2005.
11. Покропивний С. Ф., Колот В. М. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2004. – 352с.
12. Прусова Л.Г. Основи ринкової економіки. - К.: РАПО, Поліграф книга, 1993.
13. Савицкая Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб. – 3-тє вид., випр. І доп. – К.: Знання. 2007. – 688с.
14. Савчук В. П. Практическая энциклопедия. – 3-е изд. – К.: Companion Group, 2008. – 880с.
15. Тарасенко Н. В. Економічний аналіз. Навчальний посібник. – 4-те видання, стереотипне. – Львів: «Новий світ - 2000», 2006. – 344с.
16. Тарасюк Г. М., Шваб Л. І. Планування діяльності підприємства. Підручник. – К.: Каравела, 2003
17. Шваб Л. І. Економіка підприємства. Навчальний посібник. –К.: “Каравела”, 2007
18. Шваб Л. І. Основи підприємництва. Навчальний посібник. – К.: “Каравела”, 2007
19. Юр'єва Т.П. Економіка підприємства міського господарства: Навчальний посібник - Харків, 2002

Комерційна діяльність

1. Агбаш В.М. и др. Товароведение непродовольственных товаров. – М.: Экономика, 1983.
2. Алексеев Н.С. Товароведение хозяйственных товаров. – М.: Экономика, 1989.
3. Байдакова Л.І. та ін. Товарознавство. Непродовольчі товари: товари культурно-побутового призначення: Підручник – К.: Вища шк., 2009.
4. Беднарчук М.В., Полікарпов І.С. Товарознавство. Сировини, матеріалів та засобів виробництва. – К.: ЦНЛ., 2006.
5. Болотников А.А. Товароведение. Ч.1: Курс лекцій. – МАУП, 2001.
6. Болотников А.А. Товароведение. Ч.2: Курс лекцій. – МАУП, 2002.
7. Васильев Г.А., Нагапетьянц Н.А. Коммерческое товароведение и экспертиза. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997.
8. Власова А.В. Основы товароведения непродовольчих товаров. – К.: Навчальний посібник, 2006.
9. Войнаш Л.Г. та інші. Товарознавство непродовольчих товаров. Ч.1. Підручник – К.: НМЦ «Укоопосвіта», 2004.
10. Войнаш Л.Г. та інші. Товарознавство непродовольчих товаров. Ч.2. Підручник – К.: НМЦ «Укоопосвіта», 2004.
11. Зрезарцев М.П. Товарознавство непродовольчих товаров. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009.
12. Николаева М.А. Товароведение потребительских товаров. - М.: Норма, 2000.
13. Оснач О.Ф. Товарознавство. - К.: Центр навчальної літератури, 2004.
14. Оснач О.Ф. Товарознавство. Промислове обладнання, прилади, інструменти. Навчальний посібник. – К.: ЦНЛ, 2007.
15. Пономарьев П.Х., Сирохман І.В. Безопаска харчових продуктів та продовольчої сировини. Навчальний посібник. – К.: Лібра, 1999.
16. Полікарпов І.С., Шийко І.І. Товарознавство електропобутових машин: Посібник – К.: ЦНЛ, 2006.
17. Сирохман І.В. Товарознавство продовольчих товаров. Підручник. – К.: Лібра, 2006.
18. Титаренко Л.Д. Теоретичні основи товароведства. - К.: Центр навчальної літератури, 2003.
19. Товароведение непродовольственных товаров. Учебное пособие под. ред. В.Е. Сыцко. Минск: Высшая школа, 1999.
20. Товароведение и организация торговли непродовольственными товарами. Учебник /Под ред. А.Н. Неверова – М.: ИПРО, 2000.
21. Товароведение и экспертиза потребительских товаров. Учебник. – М.: ИНФРА – М, 2007.
22. Товароведение потребительских товаров. Навчальний посібник. – М.: «ИД ФОРУМ»: ИНФРА – М, 2008.
23. Товароведение и экспертиза потребительских товаров: Учебник. – М.: ИНФРА-М, 2007.
24. Нормативні документи (ДСТУ, ТУУ) на групи товарів.